

10 + 1 informací, které byste měli vědět o speciálně pedagogických centrech

Speciálně pedagogické centrum (SPC) je školské poradenské zařízení, které poskytuje služby dětem, ale i dospělým se speciálními vzdělávacími potřebami. Služby jsou zaměřeny na jejich podporu a uzpůsobení podmínek jejich vzdělávání. SPC může klienta provázet po celou dobu jeho vzdělávání, od mateřské přes základní a střední až po vyšší odbornou školu. Služby SPC nejsou určeny studentům vysokých škol, pro ně jsou při jednotlivých fakultách zřizována centra podpory. SPC musí být zapsáno v rejstříku škol a školských zařízení. Jde o veřejně dostupný rejstřík, ve kterém lze jednotlivá zařízení vyhledávat, jeho aktuální podobu najdete na stránkách [Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy](#).

 Článek si můžete poslechnout také v audio verzi. Text namluvila Pavla Hradecká. ➔ [AutismPort.cz](#)

1. Kdo speciálně pedagogická centra zřizuje? SPC mohou být státní (zřizovaná zejména krajskými úřady) a nestátní (nejčastěji zřizovaná nestátními neziskovými organizacemi). Jejich činnost je upravena vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění vyhlášky č. 248/2019 Sb.

2. Čím se mezi sebou speciálně pedagogická centra liší? SPC se liší v cílové skupině klientů, na které se zaměřují. Jsou zřízena SPC pro klienty s vadami řeči, se sluchovým, zrakovým, tělesným nebo mentálním postižením a dále pro klienty s poruchou autistického spektra.

3. Jaké SPC si zvolit? Volba konkrétního SPC je na zákonném zástupci nebo zletilém klientovi. Obecně platí, že každý klient by měl být v péči jen jednoho SPC. Výjimku tvoří klienti s kombinovaným postižením, kde je vhodná vzájemná spolupráce jednotlivých SPC. Při volbě SPC rozhoduje jeho zaměření, ne spádovost. SPC by mělo přijmout klienty bez ohledu na místo trvalého bydliště nebo lokality, ve které navštěvují školu.

4. Včasné objednání do SPC! Čekací doby na vyšetření v SPC jsou dlouhé, proto je dobré oslovit SPC s žádostí o přijetí do péče co nejdříve, jakmile se o nutnosti spolupráce s poradenským zařízením dozvíte. Pokud již klienty SPC jste, pak kontaktujte SPC včas, zejména pak pokud víte, že budete řešit události, jako je přijetí do mateřské školy, základní školy (odklad), střední či vyšší odborné školy. S SPC můžete konzultovat volbu vhodné školy. SPC je nápomocno při nastavení adekvátních podpůrných opatření při vykonání přijímacího řízení či jiných zkoušek, včetně zkoušky maturitní.

5. Spolupráce škola – rodina (dítě) – SPC. Spolupráce mezi rodinou, školou a SPC by měla být nepřetržitá. Kromě pravidelných vyšetření klienta v SPC by měla být škola průběžně v kontaktu s poradenským zařízením. Pracovník SPC minimálně jednou během školního roku provede náhled ve výuce u klienta, kterého má v péči, a poskytne konzultaci pedagogickým pracovníkům. V případě, že si to situace žádá, mohou být konzultace realizovány i častěji. Cílem spolupráce rodiny s SPC v žádném případě není vytvářet koalici proti škole, nebo při spolupráci SPC se školou proti rodině/klientovi.

6. Standardní služby, které SPC poskytuje: 1) vystavení doporučení ke vzdělávání na základě speciálně pedagogického nebo komplexního vyšetření, psychologické vyšetření, posouzení školní zralosti a profesní orientace, posouzení intelektové úrovně; 2) náhledy (náslechy) ve výuce a konzultace s pedagogickými pracovníky a rodiči, konzultace v případě potřeby (telefonické, e-mailem); 3) pomoc v orientaci na navazující služby, kontakty na odborníky.

7. Není diagnostika jako diagnostika. Předpokladem pro vyšetření v SPC pro žáky s PAS je klinickým psychologem/psychiatrem písemně stanovená diagnóza. SPC neprovádí diagnostiku dle Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů (MKN-10). Cílem vyšetření v SPC je provedení speciálně pedagogické diagnostiky. Speciální pedagog se zaměřuje na aspekty pedagogické, tedy na vzdělávací proces (doporučené metody výuky, úpravy obsahu vzdělávání, doporučení vhodných pomůcek atp.). V SPC pracuje také psycholog, který se zaměřuje zejména na posouzení intelektových schopností klienta; ani jeho úkolem není provádět diagnostiku PAS.

8. Ověřte si, zda služby, které poskytuje SPC, jsou ty, které potřebujete. Nabídka poradenských a sociálních služeb je spletitá, pro ty, kteří se v této oblasti nepohybují dlouho, může být někdy matoucí. Stejně tak může být náročné orientovat se v informacích od odborníků, pedagogických pracovníků atp. Před zápisem do pořadníků jednotlivých služeb je dobré se telefonicky nebo písemně dotázat, zda se zapisujete do správného pořadníku. Ušetříte si tím čas strávený čekáním na službu, kterou někdy ani nepotřebujete, a následné zklamání po zjištění, že jste např. půl roku byli zapsáni v pořadníku jiné služby než té, kterou skutečně potřebujete. Diagnostická zpráva od psychiatra / klinického psychologa neslouží jako podklad pro školu. Na základě této diagnostické zprávy nemůže být klientovi zajištěn asistent pedagoga a stanovena vhodná podpůrná opatření.

9. Připravte na vyšetření sebe i dítě. V případě klientů s PAS je dobré připravit se předem na vyšetření tím, že získáte podrobné informace o tom, jak bude vyšetření probíhat. Kdo se vám bude věnovat, jak bude vyšetření dlouhé, zda budete s dítětem stále spolu, co si s sebou přinést (např. svačinu, oblíbenou hračku, knížku, veškerou aktuální dokumentaci). Na vyšetření přijďte včas, zajistíte tak pohodu sobě i svému dítěti, pro které je návštěva cizího prostředí, ve kterém jsou na něj kladeny požadavky, vždy velmi náročná.

10. Možnost volby. Nezapomínejte, že volba SPC je na vás. V případě, že nejste spokojeni s podporou, kterou vám poradenské zařízení poskytuje, máte možnost SPC změnit. Vždy byste ale měli spolupracovat pouze s jedním poradenským zařízením.

Autorkou textu je Mgr. Petra Slaná, recenzentkou PaedDr. Věra Čadilová.